

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et program for forbedring af praktiserende juristers indsigt i fællesskabsretten (Robert Schuman-aktionen)«⁽¹⁾

(97/C 206/13)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 13. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede Manuel Cavaleiro Brandão til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. april 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 345. plenarforsamling af 23. og 24. april 1997, mødet den 23. april 1997, med 123 stemmer for, 1 imod og 6 stemmer hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Det Europæiske Fællesskab hviler frem for alt på faste retsregler, og det er derfor af afgørende betydning, at de fælles regler kendes og forstås, og at de anvendes effektivt og ensartet.

1.2. Sutherland-rapporten »Det indre marked efter 1992 — de nye udfordringer«, der blev forelagt Kommissionen i 1992, understregede, hvor vigtigt det er, at fællesskabsretten forstås og anvendes lige så godt som den gældende nationale ret.

1.3. Denne rapport kommer i 13 af sine konklusioner (18-30) ind på nødvendigheden af at tage problemerne vedrørende fællesskabsrettens anvendelse op. Den peger også på, at der vil blive behov for mange ressourcer, såvel finansielle som menneskelige, og på, at der bør gøres en større indsats for at forbedre uddannelsen af nationale dommere og jurister med speciale i fællesskabsret (24. konklusion), hvilket er en forudsætning for korrekt anvendelse og kontrol af håndhævelsen.

1.4. ØSU erklærede i sin udtalelse om Sutherland-rapporten, at det deler den bekymring vedrørende anvendelsen af fællesskabsretten, som rapporten giver udtryk for.

1.5. Borgerne kan ikke have tillid til eller identificere sig med den europæiske integrationsproces, hvis de for eksempel ikke føler, at deres rettigheder håndhæves, eller at de bestemmelser, der er indført på EU-plan af hensyn til borgerne og deres beskyttelse, faktisk anvendes. Og borgerne kan ikke føle sig sikre på, at de kan gøre deres rettigheder gældende, hvis de har en

stærk fornemmelse af, at de nationale jurister, især dommere og advokater, endnu ikke er så godt inde i fællesskabsretten, at de som en naturlig refleks i deres arbejde henholder sig til de relevante bestemmelser heri.

1.6. Det er en udbredt opfattelse, at de praktiserende jurister endnu ikke er tilstrækkeligt godt inde i fællesskabsretten, og det er et åbent spørgsmål, om de nationale domstole udfylder deres rolle i fællesskabsretlige spørgsmål, herunder navnlig i sager vedrørende det indre marked.

1.7. Denne udtalelse omhandler kun det foreliggende forslag. Men ØSU er overbevist om, at problemet — der ikke bare vedrører dommere og advokater, men også andre juristgrupper — er så alvorligt, at det kunne fortjene en mere indgående behandling ved en senere lejlighed.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Af ovennævnte årsager har »Robert Schuman-aktionen«, på trods af sit beskedne budget, særdeles stor betydning og berettigelse. Aktionen har til formål at bevidstgøre de ca. 100 000 dommere og 450 000 advokater i EU om deres vigtige rolle i forbindelse med anvendelsen af fællesskabsretten og at give dem konkrete muligheder for bedre at udfylde denne rolle.

2.2. Programmet skal stimulere initiativer på nationalt plan bl.a. gennem økonomisk støtte til de institutioner, der varetager den juridiske uddannelse af de fagfolk, som deltager direkte i domstolenes arbejde. Der tages i den forbindelse hensyn til, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne

⁽¹⁾ EFT nr. C 378 af 13. 12. 1996, s. 17.

i henhold til EF-traktatens artikel 127 ligger hos medlemsstaterne.

2.3. Kommissionen oplyser, at der allerede i 1996 på forsøgsbasis blev iværksat et begrænset antal pilotprojekter. Resultaterne af disse pilotprojekter foreligger endnu ikke.

2.4. Retsgrundlaget for forslaget til beslutning er EF-traktatens artikel 100 A, idet tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning vedrørende det indre marked forudsætter effektiv, ensartet og decentraliseret anvendelse af fællesskabsrettens regler.

2.5. Forslaget fortjener ØSU's støtte.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Robert Schuman-aktionen er udelukkende rettet mod dommere og advokater; de øvrige juristerhverv er ikke omfattet.

Da »dommer« og »advokat« defineres forskelligt i de forskellige medlemsstater, bør det være de enkelte medlemsstaters egen definition, der gælder i forbindelse med aktionens gennemførelse.

ØSU understreger den store rolle, som de jurister, der er ansat i det private erhvervsliv og i organisationer og sammenslutninger, spiller for den daglige omgang med fællesskabsretten og for dens praktiske anvendelse. I overensstemmelse hermed hedder det i Kommissionens forslag: »En udvidelse af Robert Schuman-aktionen til også at omfatte andre kategorier kunne dog eventuelt komme på tale i forbindelse med den evaluering og det tilsyn med programmet, der skal finde sted i henhold til artikel 9«. ØSU håber, at denne udvidelse tages op til overvejelse, når lejlighed byder sig.

Alligevel er der flere gode grunde til, at Kommissionen i første omgang kun vil lade aktionen omfatte dommere og advokater. Dels er det nødvendigt klart at afgrænse målene og koncentrere de begrænsede disponible ressourcer, for at aktionerne kan gennemføres effektivt. Dels afhænger den praktiske anvendelse af fællesskabsretten, som er det egentlige mål med aktionen, direkte af dommere og advokater og kun meget indirekte af andre jurister.

3.2. Artikel 2 fastsætter aktionens mål: fremme af uddannelses- og informationstiltag samt ledsageforanstaltninger, alt sammen med det sigte at øge dommeres og advokaters indsigt i fællesskabsretten.

3.3. I henhold til artikel 4, der omhandler betingelserne for støtte, er de uddannelsesinstitutioner, som varetager de fremtidige dommeres og advokaters grunduddannelse, støtteberettigede.

Derfor må det antages, at aktionen i et vist omfang også er rettet mod de fremtidige dommere og advokater, selv om kun dommere og advokater udtrykkeligt nævnes i artikel 1.

Dette spørgsmål må afklares, for det er ikke uden betydning.

Der er både fordele og ulemper ved enten at inddrage eller udelukke de fremtidige dommere og advokater.

Inddragelse af disse kategorier vil indebære en stor udvidelse af programmets anvendelsesområde, hvilket kan svække dets virkning og effektivitet.

På den anden side er universiteter og andre læreanstalter, hvor de senere dommere og advokater får deres grunduddannelse, i forvejen gearret til at opfylde de mål, som Robert Schuman-aktionen sigter mod, og man kan derfor forvente, at disse institutioner vil bidrage til at øge indsatsens effektivitet.

Det skal dog også tages i betragtning, at det er de lidt ældre dommere og advokater, som er på toppen af deres karriere, der har vist mindst interesse for og haft sværest ved at sætte sig ind i fællesskabsretten.

Derfor burde Robert Schuman-aktionen og den påtænkte støtte måske i første række sigte mod denne aldersgruppe.

3.4. Med hensyn til kriterierne for udvælgelse af projekter fastsætter artikel 5 to supplerende fakultative kriterier, der går ud på, at tiltagene skal have et henholdsvis fællesfagligt og grænseoverskridende sigte.

Førstnævnte kriterium er særlig vigtigt og relevant.

ØSU går endog ind for, at de tiltag, der omfatter både dommere og advokater, prioriteres højest.

Visse erfaringer tyder nemlig på, at vanskeligheder i forholdet mellem dommere og advokater kan forværre problemerne med den fulde anvendelse af fællesskabsretten.

Der er i nogle medlemslande foretaget sociologiske studier, som viser, at forklaringen på disse vanskeligheder netop skal søges i det forhold, at der er separate efteruddannelser for dommere og advokater.

3.5. Den foreslåede dato for beslutningens ikrafttrædelse (1. januar 1997) er allerede overskredet.

Sandsynligvis vil den ikke kunne træde i kraft før 1. januar 1998.

Bruxelles, den 23. april 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om virkningen og effektiviteten af det indre marked«

(97/C 206/14)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 21. april 1995 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Flavio Pasotti til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 4. april 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 345. plenarforsamling af 23. og 24. april 1997, mødet den 23. april 1997, med 59 stemmer for, 8 imod og 7 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Kommissionens meddelelse er resultatet af en omfattende analyse af den måde, hvorpå det indre marked fungerer. Bilag 1 til meddelelsen (»Informationskilder benyttet til denne analyse«) giver et indtryk af analysens betydelige omfang.

Hvidbogsprogrammet for det indre marked gennemgås på ny, og de hidtidige resultater tages op til en politisk vurdering.

Som det er tilfældet med alle sammendrag, bygger Kommissionens meddelelse — og især dens standpunkter — på de vigtigste resultater af den teoretiske analyse; ØSU håber, at undersøgelserne, herunder de tilgrundliggende analyser, gøres kendte i så brede kredse som muligt, ikke mindst for at understøtte de mere »tekniske« afsnit i meddelelsen.

1.2. I resuméet finder Kommissionen det nødvendigt at give et kort sammendrag af resultaterne af programmet for det indre marked. ØSU lægger stor vægt på de mangfoldige bestræbelser, der udfoldes for at sikre EU-borgernes fulde opbakning bag det indre marked;

det er uheldigt, at Kommissionens grundige baggrundsmateriale ikke er blevet fremlagt samtidig med meddelelsens data om det indre markeds økonomiske virkninger på områder som vækst, jobskabelse og inflation. Dette forhold kan have svækket meddelelsens politiske effekt.

1.3. De opgivne data viser ikke mindst, at ledighedsproblemet fortsat er særdeles alvorligt. Det skal dog erindres, at det i Kommissionens tillidspagt »Action for Employment in Europe« påpeges, at det indre marked er en nødvendig, men ikke den eneste forudsætning for at stimulere jobskabelsen og sikre en holdbar vækst. De beskæftigelsesmæssige virkninger må ganske vist betragtes som én af integrationsprocessens grundlæggende målsætninger, men hvis man etablerer en alt for snæver årsagssammenhæng mellem programmet for det indre marked og beskæftigelsestallet, tager man ikke behørigt hensyn til de mange komplekse relationer, der gør sig gældende, samtidig med at man kaster et slør over det komplementaritetsforhold, der skal være mellem programmet for det indre marked og de øvrige EU-politikker.